

Magyar Nemzeti Múzeum
Budapest VIII.
(Kötetpeldány)

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

IZETESI ÁR egynegyed évre:
Helyben házhoz szállítva 16000 korona,
Vidékre postán 20000 korona.
Külföldre egy évre 3 dollár (50 szokol).

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: Rónai Frigyes.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Köszeg, Várkör 39. sz.
Telefon-szám 23.

nyitólár sora 4000 korona.
H. székének méllmétersoronaiból 500 K.
szélfutóval.

Külföld nem szólhat bele.

Briand emlékeztetés legutóbbi nyilatkozata, mely szerint, ha a francia közvélemény, illetve a kormány a frankper ítéletét nem találná a maga szempontjából kielégítőnek, az ügyet nemzetközi bíróság elé viszi, természetesen élénk visszhangot váltott ki a politikai pártok köréből. Az egyik irányzat, mely minden alkalmat megragad és kiakná, hogy akár a külföldről, akár a büncselekmény politikai hangulatából egyes jelenségeket használjon fel alkalmul a kormány elleni támadásaihoz, bizonyos kárörömmel hangoztatja a francia kormány bizalmatlanságát. A másik irányzat ellenben megütközéssel vesz tudomást a magyar bírói függetlenségre sértőnek minősíthető francia kormányelnöki kijelentésről s azt belügyeinkbe való beavatkozás kísérletére irányuló szándéknak látva, visszautasítja azt az érvelést, mely jogot támaszt, hogy egy ilyen, minden nemzetközi diplomáciai vonatkozástól távol eső büntetőjogi perügyet, akár a meglévő, akár egy ad hoc alakítandó nemzetközi bírói testület elé vigyen. Nem tudhatjuk, vajjon Briand ur mely vagy mily nemzetközi bíróságra gondol. De, hogy akár milyenre is gondolt, kiindulása minden jogalapot nélkülöz s merőben ellentétes a nemzetközi jogszabályokkal is, arra világosan mutatott rá a magyar nemzetgyűlésen Valkó Lajos miniszter, ki jelenleg ideiglenesen a külügyi tárcát képviseli, bizonyítván, hogy ezidőszerint két olyan nemzetközi bíróság van, mely az egyes államok között felmerülő ellentétekben egyeztetést, vagy döntést hozhat, de amelyeknek egyike sem hivatott alapszabályainál fogva arra, hogy eléje bármely nemzet belső életében előforduló, az illető ország büntető törvényeivel ütköző cselekmények elbírálására, pláne amikor abban már törvényes bírói fórum eljár és ítélezni kíván, egy másik állam közbelépésével odahurcoltassanak. Vannak valóban nemzetközi bíróságok, ezeknek egyike a hágai békeértekezleten felállított „Állandó Választott Bíróság”, másik a népszövetségi egyezségokmány alapján felállított „Állandó Nemzetközi Bíróság”. De ezek nemhogy felelősségi fórumokul volnának

tekintendők büntetőjogi ügyekben, hanem egyáltalán sem nem kérhetők fel, sem nem kötelezhetők ítéletmondásra olyan kérdésben, mely nem meríti ki államok között felmerülő vitás diplomáciai ügy természetét. S ha mégis bármely oknál fogva, mint ilyen óhajtaná Franciaország tekinteni a frankügyet, még akkor is csak abban az esetben volna helye, hogy ennek a fórumnak ítélezése alá bocsájtassék az ügy, ha konkrétan az érdekelt államok között felmerülő vitás tartalmu nemzetközi szerződéssel megállapodás letesült volna erre vonatkozólag. Ilyet mi Franciaországgal soha nem kötöttünk. És nem vállalt Magyarország ilyen kötelezettséget a másik bíróság szabályzatának elfogadása alkalmával sem. Vagy talán a Népszövetségre gondolt volna Briand? De hisz ez elsősorban nem is bíróság, másodsorban nagyon is kétséges, hogy a frankhamisítás ügye a népszövetségi alapokmány II. cikkének 2. bekezdésében szereplő békeellenes momentumnak minősítve is, ami pedig lehetetlen, hisz a magyar kormány a legkeményebb szigorral nyomoztatta ki és állította a tetteseket a bíróság elé, alkalmasnak minősülhet a többi hatalmak részéről, hogy a nemzetek szövetségét valamilyen formában foglalkoztassa.

HIRDETMÉNYEK.

4706—1926 sz. Közhírré teszem, hogy a határ a közúti forgalomban úgy ki, mint befelé csak az erre kijelölt célu utakon léphető át. Ezen utak Köszeg város területein a következők: a Köszeg—répcekehelyi mint a Köszeg—rífalvai országut és a Köszeg—borsmonostori kocsit, ezen utóbbin azonban csak nappal van a közlekedés megengedve. A határnak más utakon vagy az utakon kívül máshol való átlépése szigorúan tilos és büntetettik.

Közhírré teszem, hogy a levonték részére f. hó 16-án vasárnap délután 2 órakor oktatás lesz, melyen a levontéknek megjelenése büntetés terhé mellett kötelező. Azon levonték részére, kiket foglalkozásuk vasárnap délután is munkába állít,

intézett felterjesztés a városnak összes kárát, melyet a Bethlen felkelésnek ideje alatt szenvedett, 100.000 tallérba becsülte, tehát oly rengeteg összeget, mely a polgárságnak teljes elszegényedését idézte elő, és az akkori általános nyomort és inséget csak növelte.

Az ember azt hinné, hogy a császár és kormánya Köszeg várost a Bethlen felkelésnek ideje alatt szenvedett veszteségekért, károkkért kárpótolta, megjutalmazta, vagy legalább megkímélte a katonai terheknek viselésétől. Dehogy!

Alig csendesedett és mult el Bethlen felkelésének veszélye, a bécsi hatalom egymásután két ízben katonai garcizont helyezett ide 1622 ben, mely létszáma nagyobb volt, mint a város lakóinak száma. A város az Esterházy-féle ezredtől, melynek kiegészítési helye lett volna Köszeg, Walther János fizetett bécsi kijáró útján, ki Stadion és ennek titkáranál utóbb oly hatalmassá vált Luessenbergnél közbenjárt, csakhamar megszabadult. Nem azonban gróf Collalto ezredestől, melyet Esterházy ezredeinek elvonulása után helyeztek el városunkban — lakóinak nagy méltatlankodására. Ami a polgárságnak a Bethlen felkelésnek idejéből megmaradt, azt a császár katonái vették el és ették meg. A szarvasmarhát, gabonát, lisztet, bort, a lovak számára a takarmányt. A notarius fellejegyezte, hogy a császárnak vitézei az asz-

illetőleg hivatásuk miatt nehézségbe ütközik a vasárnap délután való megjelenés, (pincérek, borbélyok stb.) csütörtök délután lesz foglalkoztatás ugyancsak d. u 2 órakor a sporttelepen. Ha a csütörtök ünnepre esik, akkor a következő nap. Az érdekeltek azon szándékukat, hogy a csütörtöki oktatáson óhajtanak résztvenni, közölik az ifjusági oktatóval, vagy pedig a Városházán 10. sz. szobában.

5000—926. sz. Felhívom a 6—12 éves korban levő siketnéma, vak és gyengeelméjű gyermekek szüleit illetve gondviselőjét, hogy f. hó 23 ig a gondviselő alatt álló gyermek betegségeit Városháza 10. sz. szobájában jelentsek be.

Közhírré teszem, hogy a város tulajdonát képező árokpartok és kisebb területek 1926 évi fűtermése a szokásos módon 1926 évi május hó 16-án vasárnap délelőtt 10 órakor a Városház tanácsstermében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adni.

Felhívom az összes hadigondozottakat, hogy f. é. május havi járadékaik átvétele végett (Kedden) f. é. május hó 18 án a városi pénztárban jelenjenek meg.

Közhírré teszem, hogy folyó év május hó 18 án Köszeg szab. kir. r. t. város erdőgazdasága árverést tart a doroszlói szőlők felett fekvő talári vágyában és a 14—15 tag nyiladéknál különböző faanyagokra. Eladára kerül: 57 kbm. hasáb, 26 kbm. dorong, 8 kbm. tuskófa és 14 rakás ágfá. Árverés kezdete d. e. 10 órakor a nyiladék végén a hercegi hegyvámossal együtt és folytatás a talári fővágyában.

Jambrita Lajos polgármester

Rakóczi-ünnepély volt szerdán a reálgimnáziumban, a nagy fejedelem születésének 250 éves évfordulója alkalmából. Az ügyes szavatelok, a szép énekek, Rakóczi fiatalkori leiki fejlődését feltáró előadás, a kuruc világra vonatkozó szép és precizen előadott zenedarabok a száműzött fejedelem iránti tiszteletet és hazafias érzéseket növelték a hallgatóságban.

Köszeg város Bethlen-felkelés ideje alatt és utána. 1619—20.

(Eddig nem közölt adatok nyomán.)

S az eset be is következett. Midőn Esterházy Miklós hadaival Körmenđ várost ostromolta és Batthány azt szabad elvonulásának feltétele alatt átadta, — Köszeg város Esterházytól 4 körmenđi polgárt kért tiszul, kiket a németújvári várban sinylődő köszegi tanácsosoknak kicserélésére szánt. Esterházy Miklós a körmenđi tiszokat Köszeg városnak csakugyan átadta. Megütközéssel vették azonban tudomásul és ez esetet II. Ferdinánd császárnak be is jelentették, hogy gróf Collalto, a császári hadak vezére a körmenđi tiszoktól 900 magyar tallér váltságot követelt.

A városnak szenvedései ezzel még nem szakadtak meg. 1621. évi szeptember hó folyamán ismét megjelent Bathlennek egyik hadseregportja, mely miután a város nem kapitulált, hozzából a szőlőhegyeket irtotta ki olyannyira, hogy a polgárságnak a szőlőhegyei mit sem jövedelmeztek, noha főjövédelme mindig a szőlőtermésből fakadt.

Sok kárt szenvedett a város gróf Zrinyi egyik ezredesének, Bakatsnak és egyéb hadseregpatoknak keresztülvonulásától is, melyeket mind élelmezni tartozott. Egy másik, a császárhoz

nyoknak és a gyermekeknek mintegy a szája elől faltak fel mindent és emellett még különböző erőszakosságokra vetemedtek a polgárokkal szemben. Jó példával előljárt valami Gessa Baptista nevű kapitány, kinek magatartása ellen Köszeg város, hogy úgy mondjam, szinte telzudult és védelmet s oltalmat kért a császárnál katonáinak vadsága és garázdálkodása ellen. A város, ha nem is némán, de türelmesen viselte a Bethlen-féle felkelés okozta rengeteg veszteségeket, de nem nézhette és tűrhette a császár katonáinak zabolatlanságát felháborodás nélkül. Kért és könyörgött, hogy e hordától szabadítsák meg.

Még a következő kommentárt fűzöm jelen cikkemhez.

Midőn városunknak Bethlen hadai által történt elfoglalását a császárhoz intézett felterjesztésből elolvastam, föltűnt, hogy a leírás, mely az akkori eseményeket az utókor számára hűen megörökítette, egy szóval sem említi Hörmann Mihályt, kiről az a tradíció maradt reánk, mintha ő bocsájtotta volna be mint várnagy Bethlennek katonáit. A felterjesztés szerint a várnak akkori zálogbirtokosa (Nádasdy) követte el akkor az árulást. (Igy megírva). Tehát Hörmann Mihálynak szerepét Bethlen felkelésének ideje alatt még mindig mély homály fedi.

a. j.

Jurisits szálloda Kőszegen.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek, valamint tisztelt ismerőseimnek és vendégeimnek szives tudomására adni, hogy az általam tervezett modern szállodát, étteremmel és kerthelyiséggel ellátott vendéglővel kapcsolatban a mai napon megnyitottam.

Egyedüli törekvésem odairányul, hogy mélyen tisztelt vendégeimet a legnagyobb kényelemben és a legelőzékenyebb kiszolgálásban részesítsem, szem előtt tartva mindenkor a legmérsékeltebb árakat.

Elvállalok penziókat és abonnenseket a legjutányosabb árak mellett. Minél számosabb látogatást kér

ERHARDT JÓZSEF

Ünnepélyes megnyitás zenével pünkösd hétfőn szállodatulajdonos. Kőszeg.
a szombathelyi Máv. Dalárda közreműködésével.

Pk. 267/1926.

Árverési hirdetés!

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t. c. 102. illetve az 1908. évi XLI. t. c. 20. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a kőszegi kir. járásbírósnak 1925. évi P. 1024. S., 1215. S., 1216. S. sz. végzése következtében Dr. Stür Lajos kőszegi ügyvéd által képviselt kőszegi betegház egyesületi kórház javára 1004 kg búzának egyenértéke 4.016.000 K, — Weöres Elemer kőszegi lakos javára 530 kg buza egyenértéke 1.320.000 K és 50 kg rozs egyenértéke 125.000 K, összesen 1.445.000 K. Spanyol Emil kőszegi lakos javára 500 kg buza egyenértéke 2.200.000 K és 200 kg rozs egyenértéke 625.000 K összesen 2.825.000 K tőkék és jár. erejeig 1926. évi február hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 18.260.000 koronára becsült ingóságok, u. m. gazdasági felszerelések gyalpadok, szekék, deszkák, stb. nyilvános árverésen eladtnak — Mely árverés a kőszegi kir. járásbírósnak Pk. 243/1926. sz. végzése folytán fentnevezett végrehajtók javára 4.016.000 K, 1.450.000 K és 2.825.000 K tőkék és eddig összesen 2.847.700 K-ban bíróság már megállapított költségek erejéig, Kőszegen, az alperesnek Intezet-utca 30 sz. a lakásán

1926. évi május hó 26. napjának délelőtti 1/2 10 órája határidőül kituzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107 és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igénylőnek szükség esetén becsáron alul is el fog adni. Amennyiben az elarverezendő ingóságokat mások is lefoglaltatják, azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverést az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelem

Kőszeg 1926. május 8. napján.
Tóth Endre kir. bir. végrehajtó.

KÖTÖTTÁRU-ÜZEM MEGNYITÁS.

Értesitem a n. e. közönséget, hogy Kőszegen, Király-ut 7 szám alatt férjem szíjgyártó-üzletében

gépkötő-üzemet

nyitottam. Elvállalok mindennemű hártsnyá és másféle kötest. tejelést és javítást kizárólag elsőrendű anyagból olcsó árak mellett. Hozott anyagból is készítek minden a szakmába vágó munkát. A n. e. közönség szives pártfogását kérve vagyok tisztelettel

Dömötör Gyuláné
kötszövő.

Egy családi ház

eladó. — Cim a kiadóhivatalban

ELEKTRO BIOSKOP a Mulató termében PÜNKÖSDI MŰSORA:

Pünkösdvasárnap, 1926. május hó 23-án:

GRAUSTARK

Egy győzedelmes szerelem regénye 7 felvonásban.
A főszerepben Norma Talmadge.

Pünkösdhétfőn, 1926. évi május hó 24-én:

Józsi, te csalsz!

Ludwig Fulda „Die Zwillinsschwester” c. vígjátéka 8 felv. Főszereplő Constanze Talmadge.

Mindeket előadáshoz még külön a fényes kísérműsor!

Meghívó.

A nagycsömötei Gyöngyösmelléki Önszegélyző Szöv.

1926. május 24-én d. u. 3 órakor tartja

1925. évi rendes közgyűlést

Nagycsömöten, saját helyiségében, melyre a t. tagokat ezennel meghívja.

A közgyűlés napirendje:

1. Az igazgatóság javaslata és indoklása a 7000/1925. P. M. sz. rendelet alapján készített 1925. január 1-i felértékelt megnyitó mérlegről.
2. A felügyelőbiz. jelentése e tárgyban.
3. Határozathozatal az igazgatóság és felügyelőbizottság ezen javaslatai fellett és a felértékelt megnyitó mérleg megállapítása.
4. Fenti rendelet 33 §-a alapján a szakértő jelentése.
5. Igazg. és felüb. jelentés 1925. uzi. evről.
6. Az 1925. évi számadások előterjesztése, a mérleg megállapítása és a nvereség felosztása iránti határozat.
7. Határozathozatal a Szövetkezet tartományának meghosszabításáról.
8. A törzsbetetek egységének újbóli megállapítása.
9. Az alapszabály 4. §-ának módosítása.
10. A felmentvény megadása.
11. Igazg. tag és felügyelőbiz. választása.
11. Esetleges indítványok.

Nagycsömöte, 1926. május 9

A veszteség és nyereségszámla 1926. május 12-től a Szövetkezet helyiségében közszemlére kifüggesztett.

Az igazgatóság.

Zongora-hangolást

elvállalok e hó 16-tól kezdődőleg egy heten át Kőszegen. Szives megkereséseket e lap kiadóhivatalába kérem intezni. PAPP LAJOS zongorahangoló.

Fütemésárverés.

A Kőszegi Sport Egylet pályamenti fütemése ma, vasárnap délelőtti 11 órakor a helyszínen a legtöbbet igénylőnek árverés útján el lesz adva.

ÚJ KERÉKPÁROK

részletfizetésre is kaphatók

2,000.000

koronától felfelé

LÉPOLD GÉZA

mechanikus

Kőszeg, Kossuth L.-u. 9.

Elektro-Bioskop

a Mulató nagytermében

Műsor: Vasárnap., május 16-án:

Tiger Thompson

Vakmerő kalandok az őserdőben 6 felvonásban. A főszerepben Harry Carey.

És a kísérműsor.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesitem a n. e. közönséget és nagyrabecsült üzletfeleimet, hogy eddig a Városház-utcában volt **cipészüzletemet**

május hó 1-ével a Győri János-utca-ban levő volt Stampf-féle üzletbe helyeztem át. További szives pártfogást ker tisztelettel

Leimeiszer Ferenc
cipészemester.

A tél legnagyobb gondjának elejét vesszük, ha idejében gondoskodunk

tüzelőfa

szükségletünkről, míg a kedvező időjárás és a jó utak a fuvarozást lehetővé teszik.

Bármely mennyiségű I-a

bükkfa hasábra

közvetlenül az erdőből szállítva előjegyzéseket elfogad

Adler, Sziget-u.

Lábizzadás ellen

20 év óta bevált szer a

MOLNAR SUDORAN

Kapható minden gyógyszerárban.

A Dorner Ferenc tulajdonát képező Saybold-féle

kőbányában

minden mennyiségben kapható építkezési és utburkolatra alkalmas kő. — Előjegyezni lehet

Dorner Ferenc vendéglősnél
Kőszeg, Király-ut.